

Spis treści

Przedmowa	9
Wstęp	11
1. Cel i przedmiot badań	11
2. Cezury analizy	13
3. Układ pracy	18
4. Metody badawcze	19
5. Przegląd literatury i źródeł	19
Rozdział I. Rozważania metodologiczne	23
1. Założenia badawcze	23
1.1. Uspołecznienie polityki zagranicznej	23
1.2. Redefinicja polityki Niemiec w związku z nową sytuacją geopolityczną	26
1.3. Szczególne europejskie zakotwiczenie polityki Niemiec	28
1.4. Mniejsze skrępowanie parlamentu wymogami poprawności politycznej	31
2. Definicje używanych pojęć	32
2.1. Polityka zagraniczna	32
2.2. Cele polityki zagranicznej	34
2.3. Interes narodowy/państwowy	36
2.4. Wyznaczniki polityki zagranicznej	40
2.5. Wartości i normy	41
2.6. Tożsamość narodowo-państwowa, role i wizerunek państwa	42
3. Model analizy	45
4. Materiał źródłowy	52
5. Główne pytania badawcze	55
Rozdział II. Rola Bundestagu w niemieckim systemie politycznym i kompetencje tego organu w zakresie polityki zagranicznej	59
1. Miejsce Bundestagu w systemie organów państwowych	59
2. Funkcje Bundestagu	64
3. Procedury w zakresie funkcji kontrolnych Bundestagu	65

4. Kompetencje Bundestagu w zakresie polityki zagranicznej . . .	72
5. Rola i znaczenie frakcji, grup parlamentarnych i komisji . . .	79
6. Bezpośrednie kontakty Bundestagu z zagranicą	87

Rozdział III. Polityka Niemiec wobec Polski na forum

Bundestagu	91
1. Miejsce Polski w niemieckiej polityce zagranicznej	91
1.1. Zarys problemu	91
1.2. XII kadencja	96
1.3. XIII kadencja	98
1.4. XIV kadencja	99
2. Podstawy stosunków niemiecko-polskich	103
2.1. XII kadencja	103
2.2. XIII kadencja	109
2.3. XIV kadencja	110
3. Bolesne rozdziały i dobre tradycje stosunków polsko-niemieckich	111
3.1. Bolesne rozdziały	111
3.2. Dobre tradycje	113
4. Kontrowersje wokół zmian terytorialnych, przymusowych wysiedleń powojennych i działalności Związku Wypędzonych	114
4.1. XII kadencja	114
4.2. XIII kadencja	118
4.3. XIV kadencja	122
5. „Późni wysiedleńcy”	127
5.1. XII kadencja	127
5.2. XIII kadencja	129
5.3. XIV kadencja	131
6. Mniejszość niemiecka w Polsce i Polacy w Niemczech	131
6.1. Niemcy w Polsce	131
6.1.1. Znaczenie kwestii mniejszości niemieckiej w stosunkach bilateralnych	131
6.1.2. XII kadencja	136
6.1.3. XIII kadencja	140
6.1.4. XIV kadencja	143
6.2 Polacy w Niemczech	147
6.2.1. XII kadencja	147
6.2.2. XIII kadencja	148
6.2.3. XIV kadencja	149
7. Odszkodowania dla polskich robotników przymusowych i innych ofiar nazizmu	150
7.1. XII i XIII kadencja	150

7.2. XIV kadencja	151
8. Pomoc gospodarcza dla Polski	153
8.1. XII kadencja	153
8.2. XIV kadencja	156
9. Sytuacja na pograniczu niemiecko-polskim	156
9.1. XII kadencja	156
9.2. XIII kadencja	157
9.3. XIV kadencja	158
10. Inne kontrowersyjne kwestie	159
10.1. Powojenny obóz w Łambinowicach	159
10.2. Inne obozy i miejsca pamięci	162
10.3. Zwrot dóbr kultury	163
10.4. Pogłębianie kontaktów	163
11. Wizerunek Polski	164
11.1. Tworzony przez rząd	164
11.1.1. XII kadencja	164
11.1.2. XIII kadencja	166
11.1.3. XIV kadencja	166
11.2. Prezentowany przez deputowanych	167
11.2.1. XII kadencja	167
11.2.2. XIII kadencja	168
11.2.3. XIV kadencja	169
12. Wizerunek Niemiec	173
12.1. W wypowiedziach członków rządu	173
12.1.1. XII kadencja	173
12.1.2. XIII kadencja	176
12.1.3. XIV kadencja	179
12.2. Tworzony przez deputowanych	181
12.2.1. XII kadencja	181
12.2.2. XIII kadencja	184
12.2.3. XIV kadencja	186
Rozdział IV. Polityka Niemiec w sprawie integracji europejskiej	189
1. Polityka wobec rozszerzenia UE na wschód	189
1.1. Stanowiska rządu i deputowanych w kwestii rozszerzenia	189
1.1.1. XII kadencja	189
1.1.2. XIII kadencja	195
1.1.3. XIV kadencja	199
1.2. Wyznaczniki polityki w sprawie rozszerzenia	203
1.3. Rola Niemiec w procesie rozszerzenia	208
1.4. Koncepcje (zasady) rozszerzenia UE	210
2. Stanowisko wobec akcesji Polski	215
2.1. Wspieranie akcesji Polski	215

2.2. Konsekwencje akcesji Polski dla Niemiec	219
3. Wizerunek państw Europy Środkowo-Wschodniej	222
3.1. XII kadencja	222
3.2. XIII kadencja	224
3.3. XIV kadencja	226
4. Wizerunek Wspólnoty/Unii Europejskiej	228
4.1. Tworzony przez rząd	228
4.2. Prezentowany przez parlamentarzystów	230
5. Wartości związane z Unią Europejską	233
6. Korzyści Niemiec z członkostwa we Wspólnocie/Unii Europejskiej i jej rozszerzenia	236
7. Kwestie reform Unii Europejskiej	241
7.1. Stanowisko rządu	241
7.2. Propozycje deputowanych	245
Podsumowanie	249
Aneksy	265
I. Podstawowe dane o Bundestagu i deputowanych XII-XIV kadencji	267
II. Tematy oświadczeń rządowych złożonych w Bundestagu XII-XIV kadencji	272
III. Tematy omawiane na posiedzeniach Komisji Spraw Zagranicznych Bundestagu połączonych z tzw. publicznymi przesłuchaniami ekspertów i rzeczoznawców	278
IV. Wnioski frakcji dotyczące ratyfikacji traktatów niemiecko-polskich	279
V. Oświadczenia deputowanych dotyczące głosowania nad traktatami niemiecko-polskimi złożone zgodnie z § 31 Regulaminu Bundestagu	283
VI. Inne wnioski frakcji parlamentarnych dotyczące stosunków niemiecko-polskich	292
VII. „Wysiedleńcy” z Polski przybywający do RFN w latach 1950–2002	303
VIII. Notki biograficzne deputowanych najczęściej zabierających głos w Bundestagu w sprawach dotyczących stosunków niemiecko-polskich	305
Materiały źródłowe i literatura	309
Wykaz ważniejszych skrótów	345
Zusammenfassung	347
Indeks nazwisk	349